

Súd: Okresný súd Prievidza
Spisová značka: 9P/45/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3815214164
Dátum vydania rozhodnutia: 25. 11. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Beata Gešvantnerová
ECLI: ECLI:SK:OSPD:2015:3815214164.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Prievidza samosudcom JUDr. Beatou Gešvantnerovou vo veci starostlivosti o maloletého Q. L., nar. X.X.XXXX, bytom E., P. XX/X, zastúpený kolíznym opatrovníkom: Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny v Prievidzi, dieťa rodičov, matka: X. L., nar. XX.X. XXXX, trvale bytom E., P. XX/X a otec: F. S., nar. XX.X.XXXX, t.č. bytom K., U. cesta XA/XX, o návrhu matky o pozbavenie rodičovských práv a povinností otca takto

rozhodol:

Súd návrh z a m i e t a .

o d ô v o d n e n i e :

Navrhovateľka sa návrhom podaným súdu 19.8.2015 domáhala, aby súd zbavil otca rodičovskej zodpovednosti k maloletému. Svoj návrh odôvodnila tým, že s odporcom žili v partnerskom vzťahu, z ktorého sa narodil maloletý. Maloletý jej bol po rozpade vzťahu zverený do osobnej starostlivosti rozsudkom okresného súdu Prievidza 13P587/2011 -47 zo 14.6.2012. Odporca bol zaviazaný prispievať na výživu maloletého sumou 100 eur mesačne, neskôr 50 eur mesačne. S odporcom sa rozišla preto, že dieťa pred narodením vulgárne urážal, otcovstvo priznal po roku. Maloletého nenavštevuje ani na neho finančne neprispieva.

Kolíznym opatrovníkom vo veci podal správu, že maloletý je osobnej starostlivosti matky, ktorá je poberateľkou rodičovského príspevku na dve nezaopatrené deti. Maloletý navštevuje materskú školu, navštevuje s matkou logopedičku. Matka kolíznemu opatrovníkovi uviedla, že otec sa o maloletého nezaujíma, nie je s ním v žiadnom kontakte. Maloletý sa vyjadril, že otec za ním nechodí, je spokojný, matka mu zabezpečuje riadnu starostlivosť.

Súd vo veci nariadil pojednávanie, na ktorom vypočul účastníkov konania.

Navrhovateľka na pojednávaní uviedla, že návrh podala preto, že otec sa o maloletého nikdy nestaral, ani nejavil žiadny záujem. O narodení dieťaťa sa dozvedel hneď po narodení. Malý mal tri roky, keď prišli 3 eurá na výživné. Na súde povedal, že nevie, prečo poslal iba tri eurá. Malý mal rok a pol, keď s ním bol naposledy. Predtým sa s malým stretol, keď prišiel do E. podpísať otcovstvo. Potom s ním bol ešte vonku, sa sánkovali, potom mu ho dala ešte raz, keď mal asi dva a pol roka, bola to zima, išiel s ním k svojej rodine a nechal ho u svojej sestry. Vtedy s malým strávil asi 10 minút. Po tomto už nevolal, ani sa s dieťaťom nechcel stretnúť.

Odporca uviedol, že sa o narodení maloletého dozvedel keď už mal zo dva roky. Podpísal otcovstvo, pretože všetci hovorili, že sa na neho podobá, hovorila to aj jeho sestra. Nevedel, čo to bude obnášať, keď súhlasil s určením otcovstva. On dieťa u svojej sestry nenechal, ako to povedala navrhovateľka. Pokiaľ býval v E., tak za maloletým chodieval, zhruba do jeho veku 2-3 roky. Pamätá si, že sa spolu sánkovali, ale je pravda, že maloletý ho nepoznal, bál sa ho. Potom sa odporca odsťahoval do K. k mame. Vie, že má platiť výživné, mali súd. Výživné neplatí, nemá ho z čoho platiť. Pracuje na verejnoprospešných prácach v Prievidzi od júna tohto roku. Predtým nikde nerobil. Niekedy si na dieťa

spomenie. Pokiaľ ide o jeho PN, bol hospitalizovaný kvôli diabetu v E. 16 dní a v Y. 36 dní. Stále je evidovaný na ÚPSVaR.

Súd sa oboznámil s pripojenými spismi 12P/114/2012, 13P/587/2011, 2T/63/2013.

Vo veci 12P 114/2012 bol otec maloletého vypočutý v konaní o zníženie vyživovacej povinnosti, uviedol, že je naozaj pravda ako tvrdí matka, že doteraz si vyživovaciu povinnosť voči mal. synovi Q. neplnil. Po rozhodnutí súdu, aby platil na výživu syna sumu 100 eur spolu zaplatil na syna len 3 eurá. Nevie, prečo už skôr nepožiadaval o zníženie výživného na syna. On si podal návrh na zníženie výživného až potom, keď zistil, že už sa v budúcnosti kvôli jeho ochoreniu nebude môcť zamestnať. Je stále PN od 27.8.2012, výživné žiadal znížiť od podania návrhu na súd. Má t. č. cukrovku 1. stupňa. Bol hospitalizovaný v nemocnici. Najprv bol 16 dní hospitalizovaný v E., potom v Y. 25 dní. Je od 17.8.2012 v evidencii uchádzačov o zamestnanie. Evidencia u neho stále trvá. Pokiaľ ide o jeho lekárov, všeobecným lekárom je S.. E., ordináciu má v E., takisto chodí k diabetologičke S.. E. v E.. Súhlasí s tým, aby sa súd na účely tohto konania oboznámil s jeho zdravotným stavom. Zatiaľ nemá vybavený preukaz ZŤP, dlho to trvá. Vybavuje si v súčasnej dobe aj invalidný dôchodok. Je predvolaný pred SP . Je vyučený ako murár. Dňa 9.8.2012 bol prepustený, pracoval dovtedy v ČR na pracovnú zmluvu v Europa Union servis, a.s., firma mala sídlo v ČR. Pracovný pomer s ním bol ukončený zo zdravotných problémov, v tom čase u zamestnávateľa nestíhal, puchli mu nohy, kvôli problémom s cukrovkou. Bývalý zamestnávateľ mu dal preto výpoveď. V ČR ako murár zarábala cca 8.000 Kč, nepracoval tam ako murár, ale v sklade ako balič. Z úradu práce mu zatiaľ žiadnu prácu neponúkli. Momentálne žije u mami. Predtým býval s bratom. V súčasnej dobe mu všetko platí mama, predtým mu zas všetko platil brat. Odkedy je nezamestnaný, nemá žiadny príjem, takisto je bez akýchkoľvek úspor. Pokiaľ ide o jeho brata, tento chodil a aj v súčasnej dobe chodí po fuškách, nevie koľko si mesačne dokáže zarobiť. Brat mu dával peniaze na lieky, na stravu a poskytoval mu ubytovanie. V súčasnej dobe dáva mame na stravu sumu 30 eur mesačne. Takisto užíva lieky. Užívam Humalog a Lantus, paličky na glukózu, ihly. Na lieky si dopláca 20 eur mesačne. Ďalšie náklady už nemá. Mama žije s priateľom, je nezamestnaná, poberá invalidný dôchodok. Jej priateľ poberá len podporu alebo dávky v hmotnej núdzi. Nie je vlastníkom nehnuteľnosti ani hnutelnej veci väčšej hodnoty.

Matka v tomto konaní uviedla, že otec dieťaťa si zavinil sám, že má cukrovku. Myslí si, že to bolo z dôvodu, že užíval drogy. V minulosti je pravda, že otcovi dieťa nedávala, lebo keď po dieťa prišiel, ledva chodil, bolo to z tej choroby. Predtým bol s malým vonku, vodil ho ale kade tade po rodine, rodina sa dieťaťu venovala viac ako on. Pokiaľ ide o otca, tento maloletého u seba nemal už od januára 2012. Vtedy ho mal aj vonku, ešte sa spolu sánkovali. Potom prišiel už za dieťaťom až v auguste, keď už bol chorý. Súhlasila so znížením výživného vzhľadom na súčasné zdravotné problémy otca na sumu 50 eur mesačne.

V konaní 13P/587/2011 tunajšieho súdu súd rozsudkom 13P 587/2011 zo 14.6.2012 zveril maloletého do starostlivosti matky a otcovi určil výživné vo výške 100 eur mesačne. V tomto konaní bol otcovi ustanovený opatrovník. V konaní 2T 63/2013 bol trestným rozkazom z 11.4.2013 uznaný vinným za prečin zanedbania povinnej výživy podľa § 207 ods. 2,3 Tr.zák za neplnenie vyživovacej povinnosti od 7.1.2010 do 20.3.2013 a bol mu uložený podmienkový trest odňatia slobody 12 mesiacov so skúšobnou dobou 18 mesiacov, hľadá sa na neho akoby nebol odsúdený. Vo výroku rozhodnutia je tiež konštatovaná jeho práceneschopnosť od 27.8.2012, potvrdená i lekáorskými správami č.l. 29-33.

Kolízna opatrovníčka uviedla, že sa rozprávala s otcom pred pojednávaním, hovoril, že súhlasí s návrhom. Otec ale nejaví o dieťa žiadny záujem. Je síce v záujme dieťaťa, aby otca mal, ale nie v takomto prípade, keď nejaví vôbec záujem. Sú splnené podmienky pre pozbavenie otca rodičovských práv aj povinností.

Odporca uviedol, že súhlasí s tým, aby som bol pozbavený rodičovských práv a povinností, ak nebude musieť platiť výživné.

Podľa § 38 Zákona o rodine ods. 1, ak niektorému z rodičov bráni vo výkone jeho rodičovských práv a povinností závažná prekážka a ak je to v záujme maloletého dieťaťa, súd môže pozastaviť výkon rodičovských práv a povinností.

Podľa ods. 2 tohto ustanovenia, ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa, súd rodičom obmedzí výkon ich rodičovských práv, ak

- a) žijú trvalo neusporiadaným spôsobom života,
- b) svoje povinnosti vyplývajúce z rodičovských práv a povinností nevykonávajú vôbec, alebo
- c) nezabezpečujú výchovu maloletého dieťaťa.

Podľa ods. 3 tohto ustanovenia v rozhodnutí o obmedzení výkonu rodičovských práv podľa odseku 2 súd uvedie rozsah práv a povinností, na ktoré sa obmedzenie vzťahuje.

Podľa § 38 Zákona o rodine ods.4 ak rodič zneužíva svoje rodičovské práva a povinnosti najmä týraním, zneužívaním, zanedbávaním maloletého dieťaťa alebo iným zlým zaobchádzaním s maloletým dieťaťom, alebo výkon rodičovských práv a povinností napriek predchádzajúcim upozorneniam závažným spôsobom zanedbáva, súd pozbaví rodiča výkonu rodičovských práv.

Podľa § 39 ods 4 Zákona o rodine vyživovacia povinnosť rodičov voči maloletému dieťaťu rozhodnutím súdu o obmedzení alebo pozbavení výkonu rodičovských práv a povinností, alebo o pozastavení ich výkonu nezaniká.

V prípade tvrdenia dôvodov na pozastavenie, obmedzenie a pozbavenie rodičovských práv súd uváži, či vzhľadom na konkrétne okolnosti prípadu je v záujme maloletého dieťaťa takýto postup.

V zmysle § 28 ods. 3 ako aj § 39 ods. 1 Zákona o rodine by sa v prípade pozastavenia, obmedzenia a pozbavenia rodičovských práv, výkon rodičovských práv a povinností sústredil v osobe druhého rodiča, resp. ak by druhý rodič nemohol vykonávať rodičovské práva a povinnosti, súd by obligatórne musel maloletému dieťaťu ustanoviť podľa § 56 ods. 1 poručníka (§ 39 ods. 2). V záujme maloletého dieťaťa je predovšetkým to, aby vyrastalo v atmosfére šťastia, lásky, porozumenia, stability, tolerance a harmónie, aby jeho výchova smerovala k pozitívnemu rozvoju jeho osobnosti, nadania a rozumových a fyzických schopností, mravnému, duchovnému a sociálnemu rozvoju, aby bol jeho majetok spravovaný s náležitou starostlivosťou a aby boli rešpektované jeho práva uvedené v Dohovore o právach dieťaťa, ako aj v iných právnych predpisoch.

Pozbavenie rodiča výkonu rodičovských práv je najzávažnejším a najtvrdším zásahom do rodičovských práv. Súd rodiča pozbaví výkonu rodičovských práv, ak rodič zneužíva svoje rodičovské práva a povinnosti alebo výkon rodičovských práv a povinností napriek predchádzajúcim upozorneniam závažným spôsobom zanedbáva. Pozbavenie sa vždy týka všetkých rodičovských práv a povinností konkrétneho rodiča vo vzťahu ku konkrétnemu maloletému dieťaťu alebo deťom.

Za zneužívanie rodičovských práv a povinností sa považuje zvrátenie účelu výchovy proti záujmom dieťaťa, resp. úmyselné konanie ohrozujúce telesný alebo duševný vývoj dieťaťa. Odsek 4 ako príklad zneužívania rodičovských práv uvádza týranie, zneužívanie, zanedbávanie maloletého dieťaťa alebo iné zlé zaobchádzanie. Súdy za zneužívanie rodičovských práv považujú napríklad ohrozovanie telesného a duševného vývoja detí, umožňovanie im páchať trestnú činnosť, navádzanie na trestnú činnosť, vedenie nemorálneho spôsobu života a pod.

Za závažné zanedbávanie výkonu rodičovských práv sa považuje absolútny nezáujem o maloleté dieťa, najmä o jeho výchovu a výživu, dlhodobé neplnenie si rodičovských práv a povinností, neposkytnutie základných životných potrieb dieťaťa, opustenie dieťaťa a pod. (pozri aj R 21/1990, R 41/1976).

Ak súd rozhodne o pozbavení výkonu rodičovských práv a povinností iba vo vzťahu k jednému z rodičov, rodičovské práva a povinnosti v plnom rozsahu vykonáva druhý rodič. Ak rodičovské práva a povinnosti nemôže vykonávať ani jeden z rodičov alebo ak súd rozhodol podľa § 38 ods. 4 vo vzťahu k jedinému žijúcemu rodičovi, súd ustanoví maloletému dieťaťu v rozhodnutí o pozbavení rodiča výkonu rodičovských práv poručníka podľa ustanovenia § 56.

Súd nemal z vykonaného dokazovania preukázané, že by otec maloletého naplnil čo len jednu z podmienok pozbavenia rodičovských práv. Otcovstvo k maloletému dobrovoľne uznal, následne ako to potvrdila matka vo výpovedi v konaní tunajšieho súdu 12P 114/2012, dieťa otcovi prestala dávať, pretože mal zdravotné problémy spôsobené cukrovkou, na ktorú sa v roku 2012 liečil a ktorá nepochybne obmedzovala jeho pracovnú schopnosť, čo sa premietlo do rozhodnutia súdu o schválení dohody rodičov o znížení vyživovacej schopnosti, s čím v tomto konaní súhlasila aj matka maloletého. Maloletý má v súčasnosti 5 rokov, teda pred 2-3 rokmi sa otec s maloletým stretával, chodil ho pozrieť. V súčasnosti je otec nezamestnaný, bez príjmu, odkázaný na pomoc matky a brata. Je stále evidovaný na úrade práce. Je zrejmé, že je v ťažkej sociálnej situácii, ktorá môže mať vplyv na výkon jeho rodičovských práv a povinností.

Pokiaľ by išlo o konanie o osvojenie, kedy dieťa po pozbavení rodičovských práv rodiča je hneď osvojené, aj v tomto konaní treba vždy dôkladne objasniť celkový postoj rodičov k dieťaťu, ich pomery, dôvody, pre ktoré sa o dieťa osobne nestarajú, ako aj to, či rodičom v primeranej starostlivosti o dieťa a v styku s ním nebránia ospravedliteľné prekážky. Nepochybne by bolo v záujme maloletého skúmať podmienky osvojitelnosti v konaní o osvojení maloletého. V danom prípade, ak by rozhodnutím súdu bol otec zbavený rodičovských práv a povinností, by však podľa názoru súdu samotné rozhodnutie o pozbavení rodičovských práv otca nebolo v záujme maloletého.

Rozsudkom Okresného súdu Prievidza, č.k. 12P 114/2012 súd schválil rodičovskú dohodu v znení, že mal. zostáva aj naďalej v osobnej starostlivosti matky, otec sa zaviazal platiť výživné do rúk matky vo výške 50 eur. Zo zhodných výpovedí účastníkov pred súdom vyplynulo, že otec sa s mal. stýkal ešte v roku 2012, kedy mu to začala pre zdravotný stav otca znemožňovať navrhovateľka. Po odsťahovaní

odporcu z Handlovej došlo k prerušeniu pravidelných stretnutí otca s dieťaťom, podľa názoru súdu aj v dôsledku zhoršenej sociálnej situácie odporcu. Takéto konanie otca podľa názoru súdu nie je možné považovať za prejav nezáujmu o dieťa. Otec maloletého deklaruje, že na maloletého myslí. Otec podľa názoru súdu je málo komunikatívny, nevie dostatočne vyjadriť svoj názor. Táto skutočnosť však nemôže mať za následok, bez ďalšieho, zbavenie rodičovských práv otca k maloletému. Z postoja matky na pojednávaní súd dospel k záveru, že napriek tomu že v konaní 12P114/2012 pripustila, že maloletého otcovi prestala dávať, lebo s ním chodil k príbuzným a potom mal problém prejsť, kvôli zdravotným problémom, celú zodpovednosť za to prenáša na otca, hoci vedela o jeho zdravotnom stave roku 2012, dokonca v konaní na súde v tomto roku vyjadrila názor, že otec si sám spôsobil cukrovku požívaním drog. Súd žiadnym spôsobom nespochybňuje starostlivosť matky dieťaťa o maloletého, keď z obsahu spisu, výsluchom účastníkov bolo zistené, že dieťa je v rodine skutočne spokojné, matka sa mu venuje po každej stránke. Táto skutočnosť však nemôže byť dôvodom pre odňatie rodičovských práv biologickému otcovi bez splnenia zákonom stanovených predpokladov.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie na Okresnom súde Prievidza do 15 dní odo dňa jeho doručenia písomne v dvoch vyhotoveniach.

Podľa § 205 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku v odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, môže oprávnený podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona.